

CENTRALNY PUNKT INFORMACYJNY FUNDUSZY EUROPEJSKICH

SPOTKANIE OTWARTE

**FUNDUSZE EUROPEJSKIE 2014-2020 NA
PROJEKTY BADAWCZE ORAZ WDROŻENIE ICH
WYNIKÓW**

25 marca 2015 r.

MATERIAŁY INFORMACYJNE

Spis treści

SYSTEM FUNDUSZY EUROPEJSKICH 2014 - 2020.....	3
SŁOWNIK.....	12
FINANSOWANIE PROJEKTÓW BADAWCZO - ROZWOJOWYCH.....	13
PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ (POIR)	14
REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO	24
PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH (PROW).....	26
FINANSOWANIE WDROŻENIA WYNIKÓW PRAC BADAWCZO -ROZWOJOWYCH.....	28
PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ.....	29
REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO	30
FINANSOWANIE INFRASTRUKTURY BADAWCZEJ.....	31
PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ.....	31
REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO	33
INTELIGENTNE SPECJALIZACJE	34
ŹRÓDŁA WIEDZY O FUNDUSZACH EUROPEJSKICH	36

SYSTEM FUNDUSZY EUROPEJSKICH 2014 - 2020

I. NAJWAŻNIEJSZE DOKUMENTY

WSPÓLNE RAMY STRATEGICZNE

W marcu 2012 roku Komisja Europejska przedstawiła Wspólne Ramy Strategiczne, których zadaniem było ułatwienie państwom członkowskim przygotowanie się do wdrożenia polityki spójności w latach 2014 – 2020. Władze krajowe i regionalne podczas opracowywania dokumentów dotyczących Funduszy Europejskich na lata 2014 - 2020 na poziomie krajowym stosują Wspólne Ramy Strategiczne, zobowiązując się do realizacji celów dotyczących rozwoju i zatrudnienia w Europie.

Dzięki przygotowaniu dokumentów wspólnych dla wszystkich członków Unii Europejskiej korzystających z Funduszy Europejskich, poszczególne kraje mogły opracowywać własne założenia, oparte na ogólnie obowiązujących zasadach. Na gruncie krajowym perspektywa finansowa 2014 –2020 będzie wdrażana poprzez programy. Wytyczne, którymi Polska kierowała się przy opracowywaniu tych programów znajdują się w tzw. Umowie Partnerstwa.

ROZPORZĄDZENIA

W grudniu 2013 roku Komisja Europejska przyjęła pakiet rozporządzeń unijnych, które mają szczegółowo regulować zasady realizacji funduszy europejskich w latach 2014 – 2020 w państwach członkowskich. Najważniejszy akt to dokument o długiej nazwie: *Rozporządzenie z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, tzw. rozporządzenie ogólne.*

Rozporządzenie składa się z pięciu części. Pierwsza z nich jest wprowadzeniem - określa przedmiot aktu i wyjaśnia najważniejsze definicje. Druga część, najbardziej rozbudowana, zawiera przepisy mające zastosowanie do wszystkich funduszy europejskich. Kolejne dwa segmenty rozporządzenia to wykaz zagadnień, które odnoszą się tylko do wybranych funduszy (np. tylko do środków w ramach polityki spójności, albo tylko do finansowania polityki morskiej i rybackiej). Ostatnia część to przepisy końcowe.

Pozostałe rozporządzenia to:

- Rozporządzenie dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego – 1304/2013
- Rozporządzenie dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 1301/2013
- Rozporządzenie dotyczące Funduszu Spójności – 1300/2013
- Rozporządzenia dotyczące Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 1299/2013, 1302/2013
- Rozporządzenia dotyczące polityki rolnej – 1305/2013, 1306/2013

W maju 2014 roku przyjęte zostało rozporządzenie dotyczące Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (508/2014).

Wszystkie dokumenty są do pobrania z Dziennika Urzędowego UE.

USTAWA WDROŻENIOWA

Podstawą prawną do wdrażania Funduszy Europejskich w kraju jest natomiast ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-

2020 (tzw. ustawa wdrożeniowa), która 11 lipca 2014 roku została przyjęta przez Sejm RP, 7 sierpnia podpisana przez Prezydenta RP, a 29 sierpnia opublikowana w Dzienniku Ustaw RP.

Ustawa wdrożeniowa obowiązuje od 13 września 2014 roku.

UMOWA PARTNERSTWA

Założenia polskiej umowy partnerstwa pod koniec 2012 roku zostały skonsultowane z regionami i partnerami społecznymi. 15 stycznia 2013 roku dokument został przyjęty. Na jego podstawie rozpoczęto prace nad tekstem Umowy Partnerstwa oraz nad programami operacyjnymi.

Projekt Umowy Partnerstwa – dokumentu wskazującego: potrzeby rozwojowe i potencjały kraju czy regionów, zarys finansowania, zasady horyzontalne, system koordynacji, instrumenty terytorialne, system wdrażania – był gotowy w połowie 2013 r. Przez lipiec i sierpień trwały jego konsultacje społeczne w poszczególnych regionach.

Druga połowa 2013 roku to także konsultacje społeczne poszczególnych projektów programów operacyjnych.

8 stycznia 2014 roku Rada Ministrów przyjęła projekt Umowy Partnerstwa i projekty krajowych programów operacyjnych. Dokumenty zostały przekazane do oficjalnych negocjacji z Komisją Europejską.

Negocjacje projektu Umowy Partnerstwa z KE formalnie zostały zainicjowane 5 marca 2014 r. i trwały do maja. 23 maja 2014 roku Komisja Europejska zatwierdziła polską Umowę Partnerstwa. Tym samym jesteśmy trzecim państwem (po Niemczech i Danii), w którym umowa została przyjęta.

Treść zaakceptowanej Umowy Partnerstwa (w języku polskim i angielskim) dostępna jest na stronie internetowej: www.mir.gov.pl (zakładki: Fundusze Europejskie → Fundusze Europejskie 2014 – 2020)

PROGRAMY OPERACYJNE

Na początku stycznia 2014 r. do Komisji Europejskiej trafiły też projekty krajowych programów operacyjnych. Programy regionalne spływały do Komisji do 10 kwietnia 2014 roku.

W lutym 2015 został zakończony proces akceptowania wszystkich Programów przez Komisję Europejską.

Zatwierdzono programy krajowe:

- Program Operacyjny Polska Cyfrowa (5 grudnia 2014)
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna (9 grudnia 2014)
- Program Operacyjny Polska Wschodnia (16 grudnia 2014)
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (16 grudnia 2014)
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (17 grudnia 2014)
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (13 lutego 2015),

oraz wszystkie Regionalne Programy Operacyjne.

Ponadto 12 grudnia 2014 roku został zatwierdzony Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Obecnie czekamy tylko na Program Rybactwo i Morze.

19 stycznia 2015 roku został uruchomiony nowy portal Funduszy Europejskich i strony internetowe poszczególnych programów. Przygotowywany jest także system informatyczny, który ma ułatwić proces realizacji projektów i komunikację beneficjentów z instytucjami.

KONTRAKTY TERYTORIALNE

Kontrakt terytorialny to narzędzie koordynacji działań rozwojowych pomiędzy rządem a samorządem regionalnym. Nie chodzi w nim tylko o wskazanie punktowych inwestycji, które województwo chciałoby zrealizować, ale o rzetelne rozpoznanie potrzeb rozwojowych i zestawienie ich z priorytetami krajowymi. W dokumencie tym zawarte są cele i zadania poszczególnych jego sygnatariuszy oraz określone instrumenty ich realizacji. Oprócz środków unijnych uwzględnione są w nim także środki krajowe.

Kontrakt terytorialny składa się z dwóch części. Część ogólna jest taka sama dla wszystkich województw. Są w niej opisane zasady, jakimi posługują się podmioty zaangażowane w realizację kontraktu. Część szczegółowa odzwierciedla uzgodnione przez obie strony kontraktu strategiczne priorytety rozwojowe każdego z województw, będące wypadkową oczekiwań władz regionalnych, istotne także z punktu widzenia rozwoju kraju.

Wszystkie kontrakty terytorialne zostały już opracowane, przyjęte przez Radę Ministrów, podpisane przez marszałków województw i opublikowane w Monitorze Polskim, gdzie można się z nimi zapoznać.

Proces podpisywania kontraktów rozpoczął się pod koniec września, a ostatnie zostały uzgodnione w pierwszej połowie grudnia:

- 25.09 – kontrakt dla województwa śląskiego
- 27.09 – kontrakt dla województwa podlaskiego
- 12.11 – kontrakt dla województwa zachodniopomorskiego
- 13.11 – kontrakty dla województw: małopolskiego i kujawsko – pomorskiego
- 14.11 – kontrakty dla województw: świętokrzyskiego, wielkopolskiego, opolskiego, łódzkiego, dolnośląskiego, lubuskiego oraz warmińsko-mazurskiego
- 26.11 – kontrakt dla województwa mazowieckiego
- 5.12 – kontrakt dla województwa lubelskiego
- 12.12 – kontrakt dla województwa podkarpackiego
- 19.12 – kontrakt dla województwa pomorskiego

DALSZE PRACE – kolejne dokumenty

Przyjęcie Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych umożliwiło dalsze prace nad licznymi dokumentami niezbędnymi do wdrażania Funduszy Europejskich. Trwają przygotowania, uzgodnienia resortowe oraz konsultacje robocze takich dokumentów i wytycznych. Dotyczą one m.in.:

- szczegółowych opisów priorytetów poszczególnych programów operacyjnych
- wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków
- wytycznych w zakresie kontroli, monitoringu i sprawozdawczości
- wytycznych w zakresie obowiązków informacyjno – promocyjnych
- wytycznych w zakresie procesu desygnacji
- wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych
- wytycznych w zakresie Komitetów Monitorujących
- wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów
- wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej
- wytycznych w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej
- wytycznych horyzontalnych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych

Projekty nowych wytycznych na lata 2014 – 2020 wraz z formularzami do zgłaszania uwag (jeśli trwają konsultacje społeczne tych dokumentów) można znaleźć na stronie internetowej: www.funduszeuropejskie.gov.pl w zakładce „Zapoznaj się z prawem i dokumentami”.

Uzgodnienia w zakresie szczegółowych opisów priorytetów poszczególnych programów operacyjnych są natomiast prowadzone najczęściej wewnątrz odpowiedzialnych instytucji. Znamy już szczegółowy opis priorytetów do II i IV osi priorytetowej w POPC (stanowi on załącznik do dokumentacji konkursowej, do konkursu do Działania 2.1 i do osi IV w POPC, jest dostępny na stronie internetowej programu: www.popc.gov.pl, oraz na stronie instytucji prowadzącej konkursy – Władzy Wdrażającej Programu Europejskie: www.wvpe.gov.pl).

Część województw, np. śląskie, małopolskie, dolnośląskie ogłosiło projekty Szczegółowych Opisów Priorytetów Programów Operacyjnych. Są one dostępne najczęściej na stronach urzędów marszałkowskich.

II. KSZTAŁT I ZAŁOŻENIA NOWYCH FUNDUSZY

PODZIAŁ ŚRODKÓW

Polska z unijnego budżetu polityki spójności na lata 2014-2020 otrzyma do wykorzystania ponad 82,5 mld euro.

Jest to kwota większa od wynegocjowanych w lutym 2014 r. podczas szczytu Rady Europejskiej 72,9 mld euro z uwagi na przeliczenie cen stałych na bieżące (czyli po uwzględnieniu prognozowanej inflacji).

W ramach tej kwoty na realizację krajowych i regionalnych programów do dyspozycji będziemy mieć ponad 76,8 mld euro. W programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej do wykorzystania będzie ok. 700 mln euro. Pozostała kwota przeznaczona będzie na 4 działania inicjowane przez Komisję Europejską:

- ok. 4,1 mld euro z instrumentu łącząc Europę, mającego na celu wsparcie projektów infrastrukturalnych w obszarze transportu, energetyki i technologii informacyjnych,
- ok. 0,47 mld euro z Europejskiego Funduszy Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) na programy, które zapewnią żywność dla osób najbardziej potrzebujących, odzież i inne podstawowe artykuły osobom bezdomnym oraz dzieciom w trudnej sytuacji materialnej,
- ok. 0,29 mld euro z pomocy technicznej z inicjatywy Komisji Europejskiej,
- ok. 0,07 mld euro z funduszy na działania innowacyjne w dziedzinie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich

CELE TEMATYCZNE

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej wsparcie w przyszłych programach będzie skoncentrowane wokół 11 obszarów tematycznych.

Podział środków na cele tematyczne:

CT 1: wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	9 989 mln euro
CT 2: zwiększenie stopnia wykorzystania technologii informacyjno – komunikacyjnych	3 082 mln euro
CT 3: podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw	9 401 mln euro
CT 4: wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	9 189 mln euro
CT 5: promowanie dostosowania do zmian klimatu, zarządzanie ryzykiem	1 383 mln euro
CT 6: ochronę środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów	8 818 mln euro

CT 7: promowanie zrównoważonego transport	23 796 mln euro
CT 8: wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników	5 560 mln euro
CT 9: wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	6 366 mln euro
CT 10: inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie	4 018 mln euro
CT 11: wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej	189 mln euro

PROGRAMOWANIE

W latach 2014 – 2020 w Polsce Fundusze Europejskie realizowane będą na dwóch poziomach – centralnym i regionalnym. Na szczeblu centralnym przewidziano programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz 8 programów krajowych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), a także Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR). Na poziomie regionalnym z kolei planuje się realizację 16 dwufunduszowych regionalnych programów operacyjnych, finansowanych z EFRR i EFS – 1 dla Mazowsza i 15 dla pozostałych województw.

Od roku 2014 województwo mazowieckie jest pierwszym polskim regionem, który w unijnej klasyfikacji opuścił kategorię regionów najslabiej rozwiniętych (czyli regionów, w których PKB nie przekracza 75% średniej unijnej). Oznacza to, że będą w nim obowiązywać inne zasady wsparcia. Zasadnicza różnica dotyczy maksymalnego poziomu współfinansowania projektów ze środków Unii Europejskiej. W regionach słabiej rozwiniętych wynosi on 85%, natomiast dla Mazowsza zostanie zmniejszony do 80%.

PODZIAŁ ŚRODKÓW W PROGRAMACH KRAJOWYCH

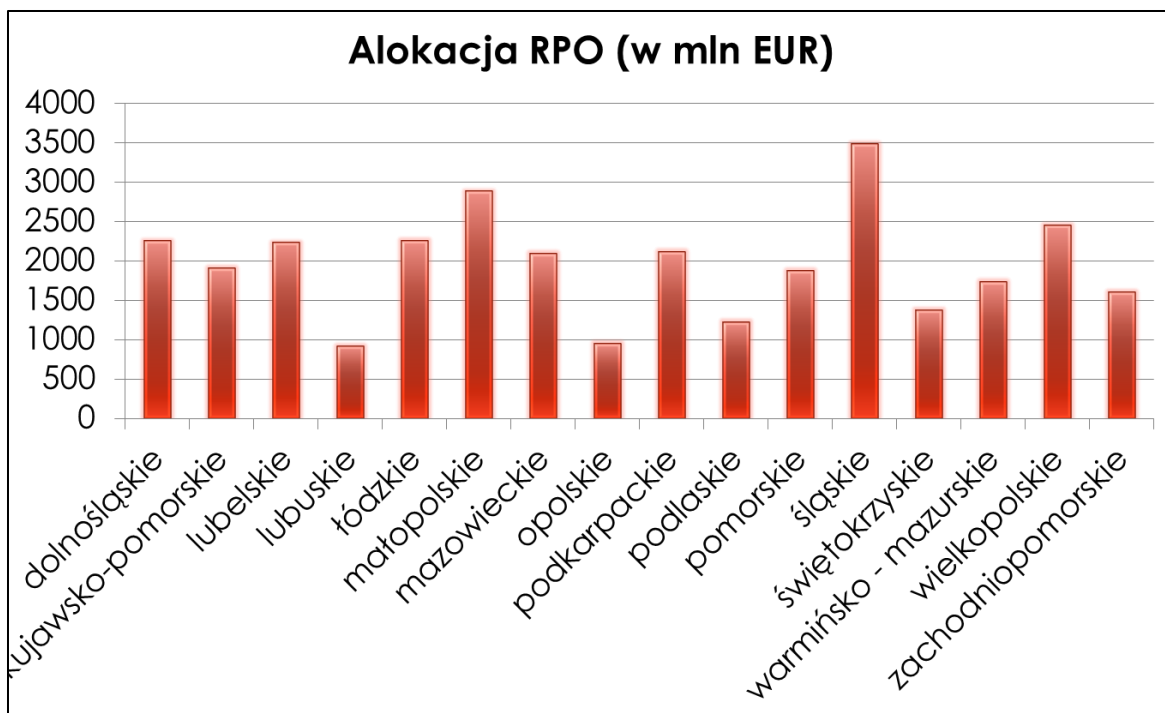
W latach 2014 – 2020 w ramach polityki spójności realizowane będą następujące programy:

Inteligentny Rozwój (POIR)	8,61 mld EUR
Polska Cyfrowa (POPC)	2,17 mld EUR
Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ)	27,41 mld EUR
Polska Wschodnia (POPW)	2 mld EUR
Wiedza Edukacja Rozwój (POWER)	4,69 mld EUR
Programy regionalne (RPO)	31,28 mld EUR
Pomoc Techniczna (POPT)	0,71 mld EUR
Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT)	0,7 mld EUR

Największym programem w latach 2014 – 2020, podobnie jak w latach 2007 – 2013, będzie Program Infrastruktura i Środowisko.

PODZIAŁ ŚRODKÓW W PROGRAMACH REGIONALNYCH

Zwiększy się udział środków, które rozdysponowywane będą na poziomie regionalnym – po pierwsze dlatego, że pozytywnie oceniono dotychczas postępującą decentralizację zarządzania Funduszami Europejskimi, a po drugie z uwagi na to, że w nowych programach regionalnych pojawiają się zarówno środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i Europejskiego Funduszu Społecznego. Łączna kwota budżetów programów regionalnych, to 31 276,9 mln euro.

III. REGUŁY PROGRAMOWANIA

Umowa Partnerstwa i programy na lata 2014 - 2020 opierają się na strategicznych założeniach przygotowanych przez Unię Europejską, m.in. na strategii Europa 2020. Ukierunkowanie funduszy europejskich na realizację celów tej strategii oznacza nowe podejście i oparcie m.in. na następujących zasadach:

- koncentracja tematyczna
- koordynacja
- komplementarność
- decentralizacja zarządzania
- dodatkowość
- zwiększenie znaczenia wymiaru terytorialnego.

KONCENTRACJA

Koncentracja tematyczna oznacza skupienie możliwości finansowania na określonych obszarach priorytetowych. Przedstawione przez Komisję Europejską wytyczne wskazują 11 celów tematycznych (dotyczących głównie: badań i innowacji; technologii informacyjno – komunikacyjnych; konkurencyjności firm; gospodarki niskoemisyjnej; zapobiegania ryzykom; ochrony środowiska; zrównoważonego transportu; zatrudnienia; włączenia społecznego; edukacji; sprawności administracji). Ponadto, dla określonych obszarów tematycznych wskazane zostały pułapy finansowe, tzw. ring-fencingi, które wprowadziły wymóg przeznaczania określonych środków finansowych na poszczególne przedsięwzięcia.

Minimum 50% środków z EFRR i FS w 15 regionach i minimum 60% na Mazowszu będzie musiało być przeznaczonych na:

- innowacje, badania i rozwój,
- technologie informacyjno – komunikacyjne,
- wsparcie sektora MŚP,
- gospodarka niskoemisyjna

Są to więc cztery pierwsze cele tematyczne. W ramach tej koncentracji dodatkowo zaznaczono, że minimum 15% środków musi dotyczyć wsparcia na gospodarkę niskoemisyjną.

W przypadku EFS co najmniej 20% środków musi być przeznaczone na działania związane z włączeniem społecznym i ograniczeniem ubóstwa (jest to dziewiąty cel tematyczny). Zasada ta dotyczy w równym stopniu każdego z 16 województw.

KOORDYNACJA I KOMPLEMENTARNOŚĆ

Koordynacja udzielanego wsparcia z funduszy europejskich ma na celu uniknięcie powielania finansowania tych samych interwencji z różnych źródeł oraz uproszczenie mechanizmów. Realizowana jest ona głównie poprzez zawarcie w Umowie Partnerstwa wspólnych zasad dotyczących zarówno polityki spójności, jak i rolnej i rybackiej.

Warto także zaznaczyć, że w dokumentach programowych mowa także o innych poziomach koordynacji - np. z innymi instrumentami finansowymi Unii Europejskiej, takimi jak program Horyzont 2020 (wsparcie badań, rozwoju technologicznego i innowacyjności), Kreatywna Europa (wsparcie w obszarze kultury i sektora audiowizualnego) czy instrument łącząc Europę (wsparcie projektów transportowych, energetycznych i z zakresu technologii informacyjnych).

Ponadto, Umowa Partnerstwa określa koordynację między instrumentami krajowymi i regionalnymi. Temu celowi służą m.in. kontrakty terytorialne.

Komplementarność zapewniana jest także w znacznej mierze przez linię demarkacyjną, która wskazuje podział interwencji w poszczególnych celach tematycznych między poziom krajowy i regionalny oraz między poszczególne programy operacyjne.

Linia demarkacyjna między programami operacyjnymi jest dopiero projektowana.

DECENTRALIZACJA

W latach 2014 – 2020 więcej środków będzie zarządzanych na poziomie regionalnym. Dzięki temu samorządy województw, w oparciu o kontrakty terytorialne oraz wykorzystując regionalne programy operacyjne i inne instrumenty wsparcia, będą bardziej zaangażowane we wdrażanie funduszy europejskich. Zapewni to większą decentralizację systemu zarządzania i tym samym lepsze dopasowanie do lokalnych potrzeb. Ponadto większe kompetencje uzyskają samorządy miast, które będą mogły realizować instrumenty zintegrowane i samodzielnie wdrażać środki.

DODATKOWOŚĆ

Zgodnie z zasadą dodatkowości środki europejskie nie zastępują krajowych środków publicznych, a stanowią ich uzupełnienie. Środki pochodzące z UE wywołują w kraju „efekt dźwigni”, czyli sprzyjają zaangażowaniu sektora publicznego i prywatnego w realizowanie działań współfinansowanych ze środków UE. Celem stosowania zasady dodatkowości jest jednocześnie zapobieganie wypierania środków krajowych przez środki wspólnotowe.

WYMIAR TERYTORIALNY

Wzmocnienie wymiaru terytorialnego w polityce spójności na lata 2014 – 2020 przejawia się w zwróceniu szczególnej uwagi na politykę miejską (Komisja Europejska wprowadziła obowiązek przeznaczenia 5% środków EFRR na rozwój miast) oraz w skoncentrowaniu wsparcia na pięciu obszarach strategicznej interwencji państwa (tzw. OSI). W Polsce zaliczono do nich:

- Polskę wschodnią (woj. lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko – mazurskie),
- miasta wojewódzkie,
- miasta i dzielnice wymagające rewitalizacji,
- obszary o najniższym dostępie do dóbr i usług społecznych (głównie obszary wiejskie),
- obszary przygraniczne.

Ponadto, uruchomione zostaną specjalne instrumenty wspierające rozwój terytorialny.

IV. NOWE INSTRUMENTY

Strategia Europa 2020 oraz inne dokumenty programowe związane z nową odsłoną polityki spójności bardzo podkreślają terytorialny wymiar Funduszy Europejskich.

Chcąc mocniej zaakcentować potrzebę koncentracji wysiłków na tych obszarach, Komisja Europejska zaproponowała nowe instrumenty wspierające rozwój terytorialny.

ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

Pierwszym instrumentem są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (z ang. *Integrated Territorial Investment – ITI*). Mają one służyć przede wszystkim zwiększeniu zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych w zarządzanie środkami europejskimi. Będzie to możliwe dzięki temu, że miasta otrzymają część kompetencji w zakresie zarządzania i wdrażania środków unijnych. ZIT będą realizowane na terenach obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich oraz dodatkowo w miastach o charakterze regionalnym i subregionalnym. Wspomniane „obszary funkcjonalne” oznaczają położone w okolicach większego ośrodka miejskiego gminy, które współpracują z miastem i na które przyjmują jego oddziaływanie.

W ramach ZIT realizowane będą powiązane ze sobą małe projekty o różnych założeniach, wpisujące się w strategię całego obszaru. Podkreślane jest tu także podejście zintegrowane – zachęca się do tego, by ZIT stanowiły połączenie funduszy nastawionych na rozwój inwestycyjny (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) i na rozwój społeczny (Europejski Fundusz Społeczny). Jest to szczególnie istotne w przypadku zrównoważonego rozwoju miast.

Aby otrzymać środki na realizację ZIT, konieczne jest spełnienie przez zainteresowaną jednostkę samorządu terytorialnego kilku warunków. W pierwszej kolejności należy zawiązać partnerstwo (np. stowarzyszenie, związek komunalny) do celów realizacji ZIT. W jego skład powinni wejść przedstawiciele samorządu miasta (głównego ośrodka) i samorządów gmin będących w obszarze funkcjonalnym. Następnie należy przygotować program działań, który musi zawierać szczegóły zamierzeń obejmujące te obszary tematyczne i zagadnienia, które będą realizowane. Jest to tzw. strategia ZIT. Według wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, powinna ona zawierać: podstawę prawną, podkreślenie spójności z krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi, obszar wsparcia, diagnozę obszaru wsparcia, wymiar terytorialny, cele rozwojowe, priorytety do realizacji, zasady i tryb wyboru projektów, listę przedsięwzięć kluczowych do dofinansowania.

Ponadto, aby realizować ZIT, jednostka samorządowa musi dysponować odpowiednim potencjałem instytucjonalnym, który umożliwi jej przejęcie obowiązków w zakresie zarządzania i wdrażania części środków realizowanych na poziomie regionalnym.

Realizacja ZIT jest obowiązkowa w przypadku miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych. Dlatego w każdym z regionów w Polsce trwają przygotowania do wdrażania tego instrumentu. Podstawą do tych prac są projekty Regionalnych Programów Operacyjnych w poszczególnych województwach, które przeznaczyły pewną pulę środków na ten cel oraz dały samorządom uprawnienia do podejmowania działań w ramach ZIT. Ponadto w niektórych regionach zaplanowano

także wdrażanie podobnych instrumentów w mniejszych ośrodkach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych.

Na Mazowszu realizowany będą Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego.

ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ

Innym proponowanym instrumentem są projekty Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (z ang. *Community-led Local Development - CILD*). Ich celem jest zwiększenie udziału społeczności lokalnych w programowaniu i zarządzaniu rozwojem danego obszaru. Przedsięwzięcia takie będą obowiązkowe w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, natomiast dobrowolnie będą mogły być podejmowane w programach polityki spójności.

RLKS jest podejściem przekrojowym. Jego celem jest aktywizacja lokalnych społeczności poprzez budowanie potencjału społecznego. Aktywizacja wymaga włączenia się w te działania partnerów społecznych. RLKS zakłada więc oddolne opracowanie przez społeczność lokalnej strategii rozwoju oraz realizacji wynikających z niej innowacyjnych projektów łączących zasoby, wiedzę i umiejętności przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego. Przedstawiciele tych trzech środowisk tworzyć mają lokalną grupę działania – partnerstwo międzysektorowe, które samodzielnie wybiera projekty, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów wspólnie opracowanej strategii. Takie działanie ma wzmocnić poczucie lokalnej wspólnoty, podnieść jakość zarządzania oraz wzmocnić kapitał społeczny na lokalnym obszarze.

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność opiera się na kilku zasadach. Jest:

- skoncentrowany na konkretnych obszarach poniżej szczebla regionalnego;
- kierowany przez lokalne grupy działania, w których skład wchodzi przedstawiciele władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców, przy czym na poziomie podejmowania decyzji ani władze publiczne – określone zgodnie z przepisami krajowymi – ani żadna z grup interesu nie posiada więcej niż 49 % praw głosu;
- prowadzony na podstawie zintegrowanych i wielosektorowych lokalnych strategii rozwoju;
- zaprojektowany z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału oraz zawiera elementy innowacyjne w kontekście lokalnym i zakłada tworzenie sieci kontaktów oraz, w stosownych przypadkach, współpracę.

Instrument rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność jest obowiązkowy w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Pojawił się więc w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020, jako inicjatywa LEADER. Ponadto, zalecano uwzględnienie RLKS w regionalnych programach operacyjnych (RPO) planowanych przez samorządy w poszczególnych województwach. Niektóre RPO wprowadziły te mechanizmy, inne zrezygnowały z takich projektów, a jeszcze inne zaproponowały zmienioną formułę. Zgodnie z informacją Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju tylko dwa województwa zdecydowały się na RLKS w czystej formie w swoich programach regionalnych – są to: województwo podlaskie i województwo kujawsko – pomorskie.

W programie regionalnym województwa mazowieckiego zaplanowano do realizacji mechanizm projektów partnerskich, włączający lokalne społeczności w sposób elastyczny, wnoszący wkład w rozwiązania zidentyfikowanych problemów. W programie nie zaplanowano natomiast zastosowania mechanizmu RLKS. Projekty partnerskie uznano za bardziej efektywne na Mazowszu, które w najbliższej perspektywie finansowej Unii Europejskiej jest traktowane jako region lepiej rozwinięty.

SŁOWNIK

Działalność badawcza i rozwojowa - Działalność badawcza i prace rozwojowe, w skrócie B+R, obejmuje pracę twórczą podejmowaną w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, oraz wykorzystanie tych zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań.

Według ustawy o finansowaniu nauki - Działalność twórcza obejmująca badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowana w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań.

Nauka i badania naukowe - Obejmują swym zakresem także działalność naukową w zakresie twórczości artystycznej i sztuki. Dzielą się na: badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe.

Badania podstawowe - Oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie.

Badania przemysłowe - oznaczają badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowania nowych produktów, procesów lub usług lub też wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług. Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych.

Eksperymentalne prace rozwojowe - oznaczają zdobywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności w celu opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług. Mogą one także obejmować na przykład czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów i usług.

Prace rozwojowe mogą obejmować opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony. Mogą obejmować opracowanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy z konieczności jest produktem końcowym do wykorzystania do celów komercyjnych, a jego produkcja jest zbyt kosztowna, aby służył on jedynie do demonstracji i walidacji. Eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do istniejących produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, usług oraz innych operacji w toku, nawet jeśli takie zmiany mają charakter ulepszeń.

Działalność innowacyjna - Całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne

nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

Innowacja wprowadzenie do praktyki w gospodarce nowego lub znacząco ulepszanego rozwiązania w odniesieniu do produktu (towaru lub usługi), procesu, marketingu lub organizacji.

Zgodnie z ww. definicją można rozróżnić:

- **innowację produktową** - oznaczającą wprowadzenie na rynek przez dane przedsiębiorstwo **nowego** towaru lub usługi lub **znaczące** ulepszenie oferowanych uprzednio towarów i usług w odniesieniu do ich charakterystyk lub przeznaczenia;
- **innowację procesową** - oznaczającą wprowadzenie do praktyki w przedsiębiorstwie nowych lub znacząco ulepszonych metod produkcji lub dostawy;
- **innowację marketingową** - oznaczającą zastosowanie nowej metody marketingowej obejmującej znaczące zmiany w wyglądzie produktu, jego opakowaniu, pozycjonowaniu, promocji, polityce cenowej lub modelu biznesowym, wynikającej z nowej strategii marketingowej przedsiębiorstwa;
- **innowację organizacyjną** - polegającą na zastosowaniu w przedsiębiorstwie nowej metody organizacji jego działalności biznesowej, nowej organizacji miejsc pracy lub nowej organizacji relacji zewnętrznych.

Komercjalizacja - Udostępnienie praw do konkretnych wyników prac B+R innym podmiotom, głównie przedsiębiorcom, w celu osiągnięcia korzyści majątkowych. Może oznaczać w szczególności sprzedaż wyników prac badawczych lub rozwojowych, udzielenie licencji na wyniki prac B+R lub np. wniesienie wyników prac badawczych lub rozwojowych do spółki.

FINANSOWANIE PROJEKTÓW BADAWCZO - ROZWOJOWYCH

Zwiększenie innowacyjności polskiej gospodarki, także poprzez wzrost wydatków na badania i prace rozwojowe realizowane z myślą o wykorzystaniu ich wyników na rynku, jest jednym z celów, w których osiągnięciu mają pomóc Fundusze Europejskie. Nacisk kładziony na rozwój sektora badawczo – rozwojowego objawia się we włączeniu wydatków na badania do tzw. ring – fancingów, czyli minimalnych pułapów środków, które muszą być wydatkowane na dany cel.

Projekty obejmujące prace badawczo – rozwojowe będą wspierane zarówno na poziomie centralnym, poprzez **Programu Operacyjny Inteligentny Rozwój (POIR)**, jak i na poziomie regionalnym, w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. W przypadku przedsięwzięć badawczych zlokalizowanych na Mazowszu, odpowiedni będzie **Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego (RPO WM)**. Wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań do sektora rolnictwa ma wspomagać **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)**.

Należy zaznaczyć, że działania w ramach programów realizowanych w Polsce na podstawie Umowy Partnerstwa, są uzupełniane przez Inicjatywy Komisji Europejskiej. Ważny dla sektora badawczo – rozwojowego jest przede wszystkim **Program Horyzont 2020**.

Wybór odpowiedniego źródła dofinansowania projektu badawczego zależy od skali przedsięwzięcia, a także od podmiotowej strony projektu, czyli tego, jaki podmiot będzie badania przeprowadzał. Można wyróżnić projekty realizowane przez:

- przedsiębiorców, także ich konsorcja,
- jednostki naukowe, uczelnie wyższe oraz ich konsorcja
- konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych lub uczelni, gdzie liderem jest przedsiębiorstwo lub jednostka naukowa/ uczelnia

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, w celu realizacji projektu zachodzi konieczność utworzenia specyficznego podmiotu, czyli Grupy operacyjnej na rzecz innowacji (EPI).

PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ (POIR)

Działania, w ramach których będzie można realizować projekty badawczo – rozwojowe zgrupowane są w Priorytecie pierwszym i czwartym Programu. Instytucją Pośredniczącą w tych priorytetów POIR jest **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR)**.

12 marca 2015r. został opublikowany harmonogram naborów wniosków. Natomiast nie opublikowano Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Operacyjnego.

Dostępny jest dokument opisujący **kryteria wyboru projektów** w ramach Osi 1. Można się z nim zapoznać na stronie www.ncbir.pl w zakładce Fundusze europejskie/ Program Operacyjny Inteligentny Rozwój/Aktualności.

POIR

Priorytet 1. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa

Działanie 1.1 Projekty B+R przedsiębiorstw

Poddziałanie 1.1.1 Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa

Poddziałanie 1.1.2 Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/ demonstracyjnej

Termin naboru:

Poddziałanie 1.1.1 Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa	Ogłoszenie konkursu 2 kwietnia 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków 4 maja 2015 r. zakończenie naboru wniosków 31 grudnia 2015 r.	Projekty B+R realizowane przez MŚP Wsparcie badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych.
	Ogłoszenie konkursu III kwartał 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków IV kwartał 2015 r. zakończenie naboru wniosków IV kwartał 2015 r.	Projekty B+R realizowane przez dużych przedsiębiorców Wsparcie badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych

Poddziałanie 1.1.2 Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/ demonstracyjnej (Demonstrator)	ogłoszenie konkursu 7 kwietnia 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków 7 maja 2015 r. zakończenie naboru wniosków 22 czerwca 2015 r.	Wsparcie eksperymentalnych prac rozwojowych – weryfikacji nowych rozwiązań w warunkach zbliżonych do rzeczywistych i operacyjnych.
	ogłoszenie konkursu IV kwartał 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków I kwartał 2016 r.	

Forma wsparcia: dotacja

Beneficjenci: przedsiębiorstwa

Wsparcie obejmuje realizację przez przedsiębiorstwo (samodzielnie lub jako lidera konsorcjum) badań, głównie badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych (wg definicji rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu) w celu opracowania nowych lub istotnie ulepszonych rozwiązań, łącznie z przygotowaniem prototypów doświadczalnych oraz instalacji pilotażowych.

Poddziałanie 1.1.1, czyli Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa - tzw. „szybka ścieżka”

Celem działania jest podniesienie innowacyjności polskich przedsiębiorstw dzięki wykorzystywaniu rezultatów prac B+R w prowadzonej działalności gospodarczej. Jest ono kontynuacją działania realizowanego w ramach konkursu 1.4 z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

NCBR to pierwsza instytucja publiczna w Polsce, która wprowadziła rynkowy system wsparcia redukujący formalności do minimum i skracający czas wydania decyzji do 60 dni od złożenia dokumentów. Wyniki pierwszego naboru na dofinansowanie projektów celowych przeprowadzonego w nowatorskiej formule NCBR ogłosiło w kwietniu 2014 roku. Dofinansowanie w wysokości 254 mln zł otrzymało 115 projektów z zakresu wysokich i średnich technologii.

Adresatami konkursów w tzw. „szybkiej ścieżce” będą przedsiębiorcy spełniający kryteria mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Będą mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów obejmujących realizację badań przemysłowych lub prac rozwojowych nad rozwiązaniami technologicznymi i produktami służącymi rozwojowi prowadzonej działalności gospodarczej oraz wzmacnianiu ich pozycji konkurencyjnej, o ile przedmiotem projektu będzie rozwiązanie wpisujące się w tzw. „Krajową inteligentną specjalizację”.

W perspektywie finansowej na lata 2014-2020 szacowana alokacja przeznaczona na wsparcie całego Poddziałania 1.1.1 wynosić będzie blisko 1,9 mld euro. NCBR planuje uruchamianie w ramach tych środków również kolejnych konkursów dedykowanych przedsiębiorcom dużym oraz nowopowstałym przedsiębiorstwom typu start-up.

Kryteria wyboru projektów:

1. Kryterium formalne specyficzne
 - Projekt zostanie rozpoczęty po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie
2. Kryteria merytoryczne
 - 1) Kryteria merytoryczne w ramach oceny naukowo-technologicznej:
 - a) dostępu (ocena TAK/NIE):

- Projekt obejmuje badania przemysłowe i prace rozwojowe albo prace rozwojowe
- Zaplanowane prace B+R są adekwatne i niezbędne do osiągnięcia celu projektu, a ryzyka z nimi związane zostały zdefiniowane
- Zespół badawczy oraz zasoby techniczne wnioskodawcy zapewniają prawidłową realizację zaplanowanych w projekcie prac B+R
- Projekt wpisuje się w Krajową Inteligentną Specjalizację

2) Kryteria merytoryczne w ramach oceny gospodarczo-biznesowej:

a) dostępu (*ocena TAK/NIE*):

- Projekt dotyczy innowacji produktowej lub procesowej
- Kwestia własności intelektualnej nie stanowi bariery dla wdrożenia rezultatów projektu
- Kadra zarządzająca oraz sposób zarządzania w projekcie umożliwia jego prawidłową realizację

b) punktowane (*punktacja od 0 do 5 pkt*):

- Nowość rezultatów projektu
- Zapotrzebowanie rynkowe na rezultaty projektu
- Opłacalność wdrożenia

c) punktowane (*punktacja 0/2 pkt w przypadku projektów MŚP*)

- Wdrożenie rezultatów projektu planowane jest na terenie RP

Poziom dofinansowania:

Minimalna wartość kosztów kwalifikowanych:

2 mln PLN w przypadku MŚP

Maksymalna wartość dofinansowania:

- **20 mln EUR** – jeżeli koszty kwalifikowalne badan przemysłowych stanowią więcej niż połowę całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu;
- **15 mln EUR** – jeśli koszty kwalifikowane prac rozwojowych stanowią więcej niż połowa całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu) określonych szczegółowo w Regulaminie Przeprowadzania Konkursu.

Intensywność wsparcia:

- **50%** kosztów kwalifikowanych – w przypadku badań przemysłowych;
- **25%** kosztów kwalifikowanych – w przypadku prac rozwojowych;
- **50%** kosztów kwalifikowanych – w przypadku studiów wykonalności

+ **10 %** w przypadku średnich przedsiębiorstw

+ **20 %** w przypadku małych i mikro przedsiębiorstw

+ **15 % premii (do maksymalnie 80% kosztów projektu)** w przypadku deklaracji szerokiego rozpowszechnienia wyników projektu

Poddziałanie 1.1.2, czyli Demonstrator

Celem działania jest podniesienie innowacyjności polskich przedsiębiorstw dzięki wykorzystywaniu rezultatów prac B+R w prowadzonej działalności gospodarczej. Jest ono kontynuacją działania

realizowanego w ramach przedsięwzięcia pilotażowego pn. Demonstrator+ Wsparcie badań naukowych i prac rozwojowych w skali demonstracyjnej.

Adresatami konkursów w tzw. Demonstratorze będą przedsiębiorcy spełniający kryteria mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz przedsiębiorcy inni niż MŚP. Będą mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów obejmujących realizację B+R nad rozwiązaniami technologicznymi i produktami służącymi rozwojowi prowadzonej działalności gospodarczej oraz wzmacnianiu ich pozycji konkurencyjnej, o ile przedmiotem projektu będzie rozwiązanie wpisujące się w tzw. „Krajową inteligentną specjalizację”.

Finansowaniem mogą być objęte projekty dotyczące realizacji przez przedsiębiorstwo prac B+R związanych z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej. W ramach tego etapu prac B+R dokonana zostanie weryfikacja nowego rozwiązania w warunkach zbliżonych do rzeczywistych i operacyjnych. Przedsiębiorstwo może przeprowadzić prace B+R samodzielnie i przy wykorzystaniu własnych zasobów lub zlecając realizację prac B+R podmiotom zewnętrznym (jednostkom naukowym, innym przedsiębiorstwom, sieciom naukowym, konsorcjom naukowo-przemysłowym, itp.). Realizacja przedmiotowego instrumentu zapewni przedsiębiorcy możliwość doprowadzenia rozwiązania będącego przedmiotem projektu do etapu, kiedy będzie można je skomercjalizować.

Wsparcie kierowane w ramach I Osi do przedsiębiorstw może służyć finansowaniu wydatków do etapu przygotowania pierwszej produkcji na bazie wyników prac B+R. Pierwsza produkcja oznacza pierwsze wdrożenie przemysłowe odnoszące się do zwiększenia skali obiektów pilotażowych lub do pierwszych w swoim rodzaju urządzeń i obiektów, obejmujących kroki następujące po uruchomieniu linii pilotażowej, w ramach której zawarta jest faza testowania, ale nie produkcja masowa lub działalność handlowa.

Kryteria wyboru projektów:

1. Kryterium formalne specyficzne
 - Projekt zostanie rozpoczęty po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie
2. Kryteria merytoryczne
 - 1) Kryteria merytoryczne w ramach oceny naukowo-technologicznej:
 - a) dostępu (ocena TAK/NIE):
 - Projekt obejmuje wyłącznie prace rozwojowe
 - Zaplanowane prace B+R są adekwatne i niezbędne do osiągnięcia celu projektu, a ryzyka z nimi związane zostały zdefiniowane
 - Zespół badawczy oraz zasoby techniczne wnioskodawcy zapewniają prawidłową realizację zaplanowanych w projekcie prac B+R.
 - Projekt wpisuje się w Krajową Inteligentną Specjalizację
 - 2) Kryteria merytoryczne w ramach oceny gospodarczo-biznesowej:
 - a) dostępu (ocena TAK/NIE):
 - Projekt dotyczy innowacji produktowej lub procesowej
 - Kwestia własności intelektualnej nie stanowi bariery dla wdrożenia rezultatów projektu
 - Kadra zarządzająca oraz sposób zarządzania w projekcie umożliwia jego prawidłową realizację
 - b) punktowane (punktacja od 0 do 5 pkt):
 - Nowość rezultatów projektu
 - Zapotrzebowanie rynkowe na rezultaty projektu
 - Opłacalność wdrożenia
 - c) punktowane (punktacja 0/2 w przypadku projektów MŚP oraz punktacja 0/3 w przypadku projektów dużych przedsiębiorców):
 - Wdrożenie rezultatów projektu planowane jest na terenie RP

Poziom dofinansowania:**Minimalna wartość kosztów kwalifikowanych:**

- **5 mln PLN** w przypadku MŚP
- **20 mln PLN** w przypadku dużych przedsiębiorstw.

Maksymalna wartość dofinansowania:

- **15 mln EUR**

Intensywność wsparcia:

- **25%** kosztów kwalifikowalnych – dla prac rozwojowych;
- + **10 %** w przypadku średnich przedsiębiorstw
- + **20 %** w przypadku małych i mikro przedsiębiorstw
- + **15 % premii (do maksymalnie 80% kosztów projektu)** w przypadku deklaracji szerokiego rozpowszechnienia wyników projektu

POIR**Priorytet 1. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa****Działanie 1.2 Sektorowe programy B+R****Termin naboru:**

Działanie 1.2 Sektorowe programy B+R	ogłoszenie konkursu 16 kwietnia 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków 18 maja 2015 r. zakończenie naboru wniosków 17 lipca 2015 r.	Projekty B+R realizowane w ramach programu sektorowego INNOLOT
	ogłoszenie konkursu III kwartał 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków III kwartał 2015 r. zakończenie naboru wniosków IV kwartał 2015 r.	Projekty B+R realizowane w ramach programu sektorowego INNOMED

Forma wsparcia: dotacja

Beneficjenci: konsorcja naukowe, których liderami będą przedsiębiorcy

Programy sektorowe służą realizacji **dużych przedsięwzięć B+R**, istotnych dla rozwoju poszczególnych branż/sektorów gospodarki. W programach sektorowych inicjatorem wspólnego przedsięwzięcia jest grupa przedsiębiorstw, które występują w imieniu branży (np. za pośrednictwem platformy technologicznej lub inicjatywy klastrowej), przedstawiając zarys agendy badawczej wraz z konkretnym zapotrzebowaniem sektora na prace B+R. W ramach programów sektorowych przedsiębiorstwa mogą współpracować z sektorem nauki (nie jest jednak konieczna współpraca w ramach konsorcjum).

Przedsiębiorstwo – beneficjent projektu w ramach tego instrumentu, może uzyskać wsparcie w zakresie wdrożenia wyników prac B+R z instrumentów dostępnych w III osi priorytetowej Programu.

Programy sektorowe mogą służyć wyłanianiu inteligentnych specjalizacji, zgodnie z koncepcją przedsiębiorczego odkrywania, stanowiąc element monitorowania Krajowej Inteligentnej Specjalizacji

Program sektorowy INNOMED ma na celu finansowanie badań naukowych oraz prac rozwojowych nad innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie medycyny innowacyjnej. Program jest rezultatem porozumienia zawartego pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju a grupą przedsiębiorstw stowarzyszonych w Polskiej Platformie Technologicznej Innowacyjnej Medycyny.

Budżet programu wynosi 300 mln PLN, z czego udział przedsiębiorstw w budżecie wynosi 35% natomiast pozostała część finansowana jest przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Program sektorowy INNOLOT ma na celu finansowanie badań naukowych oraz prac rozwojowych nad innowacyjnymi rozwiązaniami dla przemysłu lotniczego. Program jest rezultatem porozumienia zawartego pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju a grupą stowarzyszeń firm lotniczych reprezentujących Polską Platformę Technologiczną Lotnictwa.

Budżet programu wynosi 500 mln PLN z czego udział stowarzyszeń w budżecie wynosi 40% natomiast pozostała część finansowana jest przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ze środków PO IG.

Adresatami programu są konsorcja naukowe, których liderami będą przedsiębiorcy odpowiedzialni za uzyskanie demonstratorów technologii określonych w aneksie do porozumienia. Program będzie realizowany w latach 2013 – 2018.

Kryteria Wyboru projektów:

1. Kryterium formalne specyficzne

- Projekt zostanie rozpoczęty po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie

2. Kryteria merytoryczne

1) Kryteria merytoryczne w ramach oceny naukowo-technologicznej:

a) dostępu (*ocena TAK/NIE*):

- Projekt obejmuje badania przemysłowe i prace rozwojowe albo prace rozwojowe
- Przedmiotem projektu jest rozwiązanie wpisujące się w krajową inteligentną specjalizację
- Zgodność z zakresem tematycznym konkursu

b) punktowane (*punktacja od 0 do 5 pkt*):

- Zaplanowane prace B+R są adekwatne i niezbędne do osiągnięcia celu i przedmiotu projektu, a potencjalne zagrożenia zostały zdefiniowane
- Zespół badawczy oraz zasoby techniczne wnioskodawcy zapewniają prawidłową realizację zaplanowanych w projekcie prac B+R
- Nowość rezultatów prac B+R w porównaniu do aktualnego stanu nauki i techniki w zakresie objętym projektem

2) Kryteria merytoryczne w ramach oceny gospodarczo-biznesowej:

a) dostępu (*ocena TAK/NIE*):

- Projekt dotyczy innowacji produktowej lub procesowej
- Kwestia własności intelektualnej nie stanowi bariery dla wdrożenia rezultatów projektu
- Kadra zarządzająca oraz sposób zarządzania w projekcie umożliwia jego prawidłową realizację.

b) punktowane (*skala od 0 do 5 pkt*):

- Zapotrzebowanie rynkowe na rezultaty projektu
- Opłacalność wdrożenia

c) punktowane (*punktacja 0/5*):

- Wdrożenie rezultatów projektu planowane jest na terenie RP

Poziom dofinansowania:

Maksymalna pomoc dofinansowania:

- **20 mln EUR** – jeżeli koszty kwalifikowalne badań przemysłowych stanowią więcej niż połowę całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu;
- **15 mln EUR** – jeśli koszty kwalifikowane prac rozwojowych stanowią więcej niż połowa całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu) określonych szczegółowo w Regulaminie Przeprowadzania Konkursu.

Intensywność wsparcia:

- **50%** kosztów kwalifikowalnych – w przypadku badań przemysłowych;
- **25%** kosztów kwalifikowalnych – w przypadku prac rozwojowych;
- **50%** kosztów kwalifikowalnych – w przypadku studiów wykonalności

+ **10 %** w przypadku średnich przedsiębiorstw

+ **20 %** w przypadku małych i mikro przedsiębiorstw

+ **15 % premii (do maksymalnie 80% wartości projektu)** w przypadku deklaracji szerokiego rozpowszechnienia wyników projektu lub w przypadku skutecznej współpracy

W zakresie wszystkich Poddziałów obejmujących projekty B+R **koszty kwalifikowalne** określono jako koszty:

1. wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy, w tym składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, osób zatrudnionych przy realizacji projektu, w części, w jakiej wynagrodzenia te są bezpośrednio związane z jego realizacją;
2. aparatury i sprzętu w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane przy realizacji projektu; jeżeli aparatura i sprzęt nie są wykorzystywane przy realizacji projektu przez cały okres ich użytkowania, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości;
3. budynków i gruntów w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane przy realizacji projektu; w przypadku budynków za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu, obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości, a w przypadku gruntów – koszty związane z przeniesieniem własności lub innych praw rzeczowych, koszty odpłatnego korzystania z gruntu lub faktycznie poniesione koszty kapitałowe;
4. badań wykonywanych na podstawie umowy, wiedzy i patentów zakupionych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej przez podmioty zewnętrzne na warunkach pełnej konkurencji oraz koszty doradztwa i równorzędnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu;
5. dodatkowe koszty ogólne i inne koszty operacyjne, w tym koszty materiałów, dostaw i podobnych produktów, ponoszone bezpośrednio przy realizacji projektu.
6. W przypadku projektu obejmującego studium wykonalności kosztami kwalifikowalnymi są koszty jego opracowania.

POIR

Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych

Forma wsparcia: instrumenty finansowe

Wsparcie kierowane jest do **przedsiębiorstw znajdujących się na wczesnym etapie rozwoju i prowadzących prace B+R w obszarze zaawansowanych technologii**. Finansowanie obejmuje koszty badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych oraz inne koszty, związane z przygotowaniem wyników prac B+R do wdrożenia oraz oceną potencjału komercyjnego projektu.

Utworzone zostaną wehikuły inwestycyjne, których celem będzie wyszukiwanie innowacyjnych pomysłów, pochodzących głównie ze środowiska jednostek naukowych w Polsce. Wehikuły inwestycyjne będą weryfikować racjonalność pomysłów na projekt B+R we wczesnej fazie rozwoju (seed).

Środki publiczne pomogą w wypełnieniu luki kapitałowej w finansowaniu innowacji oraz przyczynią się do generowania nakładów prywatnych na finansowanie działalności B+R.

Ponadto planowane jest utworzenie instrumentu finansowego VC. W jego ramach przewiduje się dokonywanie koinwestycji ze środków pozostających w dyspozycji podmiotu publicznego, zasilonego środkami POIR, oraz funduszy typu venture capital (krajowych i zagranicznych), które będą wspólnie angażować środki na wejścia kapitałowe w innowacyjne przedsiębiorstwa realizujące projekty B+R i komercjalizujące ich wyniki. Poprzez zastosowanie takiego rozwiązania środki publiczne przyjmują charakter wsparcia zwrotnego i na zasadzie koinwestycji wykorzystywane będą do generowania nakładów prywatnych na finansowanie działalności B+R.

Dzięki zaangażowaniu partnerów komercyjnych (funduszy venture capital) w realizację projektu, zwiększy się kompatybilność kierunków prac B+R z oczekiwaniami rynku, a tym samym szansa na komercjalizację ich wyników.

Instrument wspierający prace B+R realizowane z udziałem funduszy kapitałowych może służyć wyłanianiu inteligentnych specjalizacji, zgodnie z koncepcją przedsiębiorczego odkrywania, stanowiąc element monitorowania KIS.

Pomoc będzie udzielane w wysokości:

- nie większej niż **90 %** kosztów kwalifikowalnych dla przedsiębiorcy, który nie prowadzi działalności na żadnym rynku,
- nie więcej niż **60 %** kosztów kwalifikowanych dla przedsiębiorcy, który prowadzi działalność na dowolnym rynku krócej niż 7 lat od pierwszej sprzedaży komercyjnej w rozumieniu art. 2 pkt 75 rozporządzenia nr 651/2014
- nie więcej niż **40 %** kosztów kwalifikowanych dla przedsiębiorcy, potrzebuje początkowej inwestycji w zakresie finansowania ryzyka, która – w oparciu o biznesplan sporządzony w celu wprowadzenia na nowy rynek produktowy lub geograficzny produktu lub usługi powstałych w wyniku badań naukowych lub prac rozwojowych – przekracza 50% jego średnich rocznych obrotów w poprzednich 5 latach oraz w przypadku przedsiębiorców kontynuujących, którzy działają dłużej niż 7 lat

POIR**Priorytet 2. Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I****Działanie 2.3 Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw****Poddziałanie 2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP**

termin naboru:

Poddziałanie 2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP	ogłoszenie konkursu lipiec 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków sierpień 2015 r. zakończenie naboru wniosków grudzień 2015 r.	Wsparcie udzielane na finansowanie usług dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw realizowanych przez jednostkę naukową, przyczyniających się do rozwoju ich produktów (wytrobów i usług).
--	--	--

Instytucja Wdrażająca: **Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości**

Beneficjenci: przedsiębiorstwa

Forma wsparcia: dotacja

Wsparcie w postaci tzw. bonów na innowacje umożliwia rozwijanie kontaktów MSP z jednostkami naukowymi. Przedmiotem wsparcia jest **zakup usługi** związanej z opracowaniem nowego produktu lub usługi, projektu wzorniczego, nowej technologii produkcji albo znaczącym ulepszeniem wyrobu końcowego lub technologii produkcji. Wsparcie obejmuje projekty dotyczące: innowacji realizowanych przez firmy przemysłowe, innowacji w sektorze usług o wysokim stopniu zaawansowania technologicznego, a także innowacji nietechnologicznych.

Usługi nabywane z wykorzystaniem bonów na innowacje powinny uwzględniać kontekst lokalny obszaru funkcjonowania przedsiębiorstwa, specyfikę tego przedsiębiorstwa oraz uwarunkowania w jakich ono funkcjonuje (wsparcie „szyte na miarę”). Projekty powinny umożliwiać włączanie w proces tworzenia nowych produktów i usług ich końcowych użytkowników, w celu zbadania odbioru projektowanych innowacji przez rynek.

POIR**Priorytet 4. Badania naukowe i prace rozwojowe****Działanie 4.1 Badania naukowe i prace rozwojowe****Poddziałanie 4.1.1 Strategiczne programy badawcze dla gospodarki****Poddziałanie 4.1.2 Regionalne agendy naukowo-badawcze****Poddziałanie 4.1.3 Programy badawcze wirtualnych instytutów****Poddziałanie 4.1.4 Projekty aplikacyjne**

Terminy naboru wniosków:

Poddziałanie 4.1.1 Strategiczne programy badawcze dla gospoda	ogłoszenie konkursu III kwartał 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków	Wsparcie badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych o tematyce
---	---	--

	III kwartał 2015 r. zakończenie naboru wniosków IV kwartał 2015 r.	określonej w programie strategicznym realizowane przez konsorcja z udziałem przedsiębiorców, w których liderem będzie przedsiębiorca
Poddziałanie 4.1.2 Regionalne agendy naukowo-badawcze	Nie przewiduje się naboru wniosków w 2015 r.	Projekty obejmujące badania przemysłowe lub eksperymentalne prace rozwojowe realizowane przez konsorcja złożone z jednostek naukowych i przedsiębiorców, liderem konsorcjum powinien być podmiot mający siedzibę w regionie (lub w jednym z regionów), który zgłosił agendę.
Poddziałanie 4.1.3 Programy badawcze wirtualnych instytutów	Nie przewiduje się naboru wniosków w 2015 r.	Projekty Wirtualnych Instytutów Badawczych ukierunkowane na wprowadzanie międzynarodowych standardów zarządzania badaniami i własnością intelektualną oraz na komercjalizację wyników prac B+R
Poddziałanie 4.1.4 Projekty aplikacyjne	ogłoszenie konkursu III kwartał 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków III kwartał 2015 r. zakończenie naboru wniosków IV kwartał 2015 r.	Projekty aplikacyjne (projekty obejmujące badania przemysłowe lub eksperymentalne prace rozwojowe realizowane przez konsorcja)

Forma wsparcia: dotacja

Beneficjenci:

- Poddziałanie 4.1.1 konsorcja, w których liderem jest przedsiębiorca
- Poddziałanie 4.1.2 konsorcja jednostki naukowej z przedsiębiorcą, w którym liderem będzie podmiot mający siedzibę w regionie
- Poddziałanie 4.1.3 Wirtualny Instytut Badawczy
- Poddziałanie 4.1.4 konsorcja

Wsparcie obejmuje projekty polegające na prowadzeniu **badan naukowych i prac rozwojowych**, realizowane przez **konsorcja naukowe i naukowo-przemysłowe**.

Dzięki zaangażowaniu przedsiębiorstw do realizacji projektów, zapewnione będzie wsparcie w zakresie komercjalizacji wyników badań.

Wsparcie kierowane jest na przedsięwzięcia realizowane w ramach procesu inteligentnej specjalizacji na poziomie krajowym lub regionalnym. W przypadku inteligentnych specjalizacji wspólnych dla kilku województw, nacisk położony zostanie na tworzenie konsorcjów o charakterze ponadregionalnym (tzw. regionalne agendy naukowo-badawcze). Koncentracja środków na obszarach tematycznych o najwyższym potencjale gospodarczo-naukowym w skali kraju i regionów zwiększy efektywność publicznych i prywatnych nakładów na B+R.

Projekty powinny prowadzić do koncentracji potencjału najlepszych badaczy i zespołów badawczych (z jednostek naukowych i przedsiębiorstw) o uznanym dorobku naukowym w kraju i na świecie, a także osób o krótkim stażu badawczym – młodych naukowców, studentów i doktorantów – wokół najlepszych krajowych ośrodków naukowo-dydaktycznych i przedsiębiorstw prowadzących działalność naukową oraz B+R. Projekty powinny prowadzić do synergii oraz optymalizacji działań poprzez powiązanie istniejącej infrastruktury oraz prowadzenie w oparciu o nią wspólnych badań naukowych i prac rozwojowych

W ramach ww. typów projektów możliwe jest ponoszenie wydatków na **zakup infrastruktury badawczo-rozwojowej**, niezbędnej do prowadzenia badań.

Ponadto możliwe jest finansowanie prac B+R prowadzonych we współpracy z jednostkami naukowymi z innych państw oraz kosztów prac B+R wykonywanych poza granicami Polski, w przypadku, gdy stanowią one element projektu prowadzonego w Polsce

Zakres tematyczny konkursu w ramach **Poddziałania 4.1.1** zostanie szczegółowo określony po dokonaniu wyboru strategicznych programów badawczych, wskazujących obszary i tematy badawcze, w ramach których prowadzone prace B+R stanowić będą odpowiedź na zdefiniowany przez przedsiębiorcę problem technologiczny.

Celem tego instrumentu jest znaczące zwiększenie skali wykorzystania nowych rozwiązań technologicznych niezbędnych dla rozwoju przedsiębiorstw oraz poprawy ich pozycji konkurencyjnej. Instrument ten służy wsparciu projektów, obejmujących realizację badań przemysłowych i/lub prac rozwojowych realizowanych w ramach konsorcjum, tworzonego przez jedną jednostkę naukową i co najmniej jednego przedsiębiorcę.

Projekty finansowane w ramach instrumentu powinny charakteryzować się nowością przewidywanych rezultatów w stosunku do aktualnego stanu wiedzy i techniki na poziomie światowym.

Celem tego **Poddziałania 4.1.4** jest ukierunkowanie aktywności jednostek naukowych na realizację prac badawczo-rozwojowych nad rozwiązaniami technologicznymi, których potrzeba przeprowadzenia została zdefiniowana przez konkretnych przedsiębiorców.

W konkursie dofinansowanie otrzymają projekty obejmujące prowadzenie badań przemysłowych lub prac rozwojowych, związanych z rozwiązaniem problemu technologicznego zgłoszonego przez przedsiębiorcę, realizowane przez konsorcja jednostek naukowych lub konsorcja z udziałem przedsiębiorstw i jednostek naukowych.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

(RPO WM)

Oś I Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce stanowi źródło finansowania projektów badawczo – rozwojowych. Instytucją Wdrażającą RPO WM jest **Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych**.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego

Oś I Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce

Cel szczegółowy: Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw (PI 1b)

Termin naboru wniosków: nieokreślony

Beneficjenci: - przedsiębiorcy
- konsorcja przedsiębiorców i jednostek naukowych.

W ramach celu szczegółowego *Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw* planowane będą do realizacji, w szczególności, następujące typy projektów:

- projekty badawczo-rozwojowe;
- tworzenie lub rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego;
- proces eksperymentowania i poszukiwania nisz rozwojowych i innowacyjnych - konkursy związane z wyłanianiem nowych inteligentnych specjalizacji;
- rozwój regionalnego systemu innowacji, zapewniającego warunki do oddolnego procesu definiowania potrzeb i współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi w obszarach inteligentnej specjalizacji w oparciu o Regionalną Strategię Innowacji dla Mazowsza.

W ramach PI 1b wspierane będą **projekty badawczo-rozwojowe** obejmujące cały proces powstawania innowacji (od pomysłu do rynku) lub jego wybrane elementy. Wsparcie obejmować będzie fazę badań naukowych, badań przemysłowych oraz prac rozwojowych, kończąc na tzw. pierwszej produkcji. Pierwsza produkcja oznacza pierwsze wdrożenie przemysłowe odnoszące się do zwiększenia skali obiektów pilotażowych lub do pierwszych w swoim rodzaju urządzeń i obiektów, obejmujących kroki następujące po uruchomieniu linii pilotażowej, w ramach której zawarta jest faza testowania, ale nie produkcja masowa lub działalność handlowa.

Badania będą mogły być realizowane samodzielnie przez przedsiębiorcę lub we współpracy z jednostką naukową.

Realizowane będą także projekty przedsiębiorstw polegające na **rozwoju technologii** (opracowanej przez przedsiębiorcę lub nabytej), która nie została jeszcze skomercjalizowana i wykorzystana w działalności gospodarczej. Finansowanie obejmie w szczególności koszty przeprowadzenia kolejnych etapów prac badawczo-rozwojowych uzupełniających lub dostosowujących technologię do specyfiki przedsiębiorstwa. W wyniku prowadzonych badań osiągnięty zostanie etap zaawansowania innowacyjnego rozwiązania (produktu, usługi, procesu) pozwalający na jego urynkowienie.

Kolejny typ projektu zakłada wspieranie **tworzenia i rozwoju zaplecza badawczo-rozwojowego przedsiębiorstw**, służącego ich innowacyjnej działalności, poprzez inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inną niezbędną infrastrukturę, która służy tworzeniu innowacyjnych produktów i usług. Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania działów B+R i laboratoriów w przedsiębiorstwach lub tworzenia przez firmy **centrów badawczo-rozwojowych**. Wsparcie infrastruktury będzie możliwe jedynie pod warunkiem przedstawienia przez przedsiębiorstwo planów dotyczących prac B+R.

Jednocześnie w ramach projektu badawczego możliwe będzie uzyskanie **ochrony prawa własności przemysłowej** (z wyłączeniem kosztów zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego) oraz realizacja ochrony własności przemysłowej, a także prowadzenie analiz czystości patentowej, które są niezbędne celem skutecznej komercjalizacji technologii. Jednocześnie uzyskanie ochrony prawa własności przemysłowej nie stanowi obowiązkowego elementu projektu.

Biorąc pod uwagę specyfikę projektów badawczych i rozwojowych, dopuszcza się **wsparcie etapu przygotowawczego** projektu oraz zarządzania podczas całego procesu realizacji inwestycji, w tym pozyskanie zewnętrznego doradztwa.

W ramach ww. działań, polegających na wsparciu prac B+R przedsiębiorstw, wyodrębnione zostaną także instrumenty dedykowane **rozpoczęciu działalności badawczo-rozwojowej** wśród

przedsiębiorstw nieposiadających dotychczas doświadczenia w prowadzeniu prac B+R lub we współpracy z jednostką naukową w tym zakresie (m.in. przy zastosowaniu mechanizmu popytowego).

Biorąc pod uwagę ograniczony potencjał mikro i małych przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia prac B+R, wsparcie będzie kierowane również do projektów realizowanych przez powiązania kooperacyjne. Pozwoli to zaangażować w prace B+R podmioty, które samodzielnie nie byłyby zdolne do podjęcia tego rodzaju działań.

Wsparcie w PI 1b skoncentrowane będzie na sektorze MŚP, jednakże przewiduje się inwestycje dużych przedsiębiorstw, pod warunkiem zapewnienia przez nie konkretnych efektów dyfuzji działalności B+R do gospodarki.

Projekty realizowane w ramach PI 1b będą **zgodne z inteligentną specjalizacją regionu**. Biorąc jednak pod uwagę konieczność ciągłego monitorowania i reagowania na pojawiające się nowe wyzwania i potencjały, zakłada się przeznaczenie nie więcej niż 10% środków alokacji PI 1b na realizację konkursów, mających na celu wyłonienie nowych inteligentnych specjalizacji, jako element procesu eksperymentowania i poszukiwania nisz rozwojowych.

W ramach PI 1b wsparcie przeznaczone zostanie również na przedsięwzięcia przyczyniające się do zwiększenia skłonności przedsiębiorstw do podejmowania działalności B+R i innowacyjnej poprzez współpracę z pozostałymi aktorami regionalnego systemu innowacji wynikającego z RIS (jednostkami naukowymi, instytucjami otoczenia biznesu oraz Samorządem Województwa Mazowieckiego odpowiedzialnego za budowę i rozwój regionalnego systemu innowacji). Szczególne znaczenie będą miały działania w zakresie określania innowacyjnych możliwości biznesowych przedsiębiorstw z udziałem animatorów i brokerów, doradztwa dla przedsiębiorstw w zakresie komercjalizacji, przygotowania przedsiębiorstw do włączania się w sieci kooperacyjne oraz do udziału w łańcuchach gospodarki globalnej, obejmujące m.in. dedykowane targi kooperacji, forum kojarzenia partnerów naukowo-gospodarczych. Działania te stanowią uzupełnienie aktywności dotyczących procesu przedsiębiorczego odkrywania i monitorowania inteligentnej specjalizacji. W ramach rozwoju regionalnego systemu innowacji, planowane jest upowszechnianie wiedzy oraz instrumentów, takich jak skuteczne modele komercjalizacji technologii, opracowanie i rozpowszechnianie raportów specjalistycznych dotyczących dostępnych technologii i możliwości współpracy B+R i innowacyjnej. Środki przeznaczone na realizację tego typu projektu nie przekroczą kwoty 2 milionów euro.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH (PROW)

PROW

Działanie M16 - Współpraca

Współpraca w ramach grup EPI

Poddziałanie 16.1 - Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa

Wsparcie dotyczy tworzenia i funkcjonowania grup operacyjnych na rzecz innowacji (EPI) oraz realizacji przez te grupy projektów, które prowadzą do opracowania nowych rozwiązań w zakresie nowych produktów, praktyk, procesów, technologii, metod organizacji i marketingu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.

Instytucją odpowiedzialną za działanie Współpraca jest **Agencja Rynku Rolnego**.

Termin naboru wniosków: nieokreślony

Beneficjenci: **Grupy operacyjne na rzecz innowacji (EPI)** utworzone przez co najmniej dwa różne podmioty należące do różnych kategorii wymienionych w pkt. A.

A. Kategorie podmiotów:

- rolnicy lub grupy rolników;
- posiadacze lasów;
- naukowcy; instytuty lub jednostki naukowe; uczelnie (w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365, z późn. zm.)),
- przedsiębiorcy sektora rolnego lub spożywczego (w tym usług gastronomicznych);
- przedsiębiorcy sektorów działających na rzecz sektora rolnego i spożywczego (np. producenci nawozów, pasz, środków ochrony roślin, maszyn i urządzeń do produkcji);

Grupa operacyjna nie może ograniczać się wyłącznie do rolników i właścicieli lasów będących rolnikami.

B. Członkami grupy operacyjnej mogą być także:

- podmioty doradcze;
- konsumenci i ich organizacje;
- jednostki samorządu terytorialnego;
- organizacje branżowe i międzybranżowe działające w obszarze łańcucha żywnościowego.

Rolą członków grupy operacyjnej, wymienionej w punkcie B, będzie inicjowanie, animowanie, popularyzacja operacji itd.

Koszty kwalifikowalne obejmują:

- koszty ogólne operacji, w tym koszty:
 - aktywizacji potencjalnych partnerów grupy operacyjnej na rzecz innowacji w celu osiągnięcia wykonalności projektu (działania informacyjne, pozyskiwanie partnerów projektu),
 - funkcjonowania grupy operacyjnej,
 - opracowania planu operacyjnego grupy, planu biznesowego operacji, analiz wykonalności i innych dokumentów - związanych z przygotowaniem operacji,
 - upowszechnienia wyników realizacji operacji,
- koszty badań stosowanych i prac rozwojowych - związanych bezpośrednio z przedmiotem operacji,
- koszty bezpośrednie (inwestycyjne) operacji związane z realizacją planu biznesowego opartego na planie operacyjnym grupy operacyjnej EPI, w tym testowania.

Operacja będzie możliwa do zrealizowania, gdy zostaną spełnione następujące warunki:

1. Grupa operacyjna na rzecz innowacji posiada formę organizacyjno-prawną umożliwiającą zawieranie umów i zaciąganie zobowiązań.
2. Akt ustanawiający grupę operacyjną na rzecz innowacji określa formę prawną grupy, role poszczególnych partnerów w grupie oraz odpowiedzialność prawną i finansową partnerów lub partnera reprezentującego grupę w związku z funkcjonowaniem grupy i realizacją operacji. Ponadto określa podział odpowiedzialności i własność rezultatów operacji w okresie 5 lat od uzyskania ostatniej płatności, zwłaszcza w odniesieniu do wydatków inwestycyjnych operacji finansowanych ze środków Programu.
3. Grupa operacyjna na rzecz innowacji może otrzymać wsparcie w celu swojego ustanowienia i funkcjonowania oraz realizacji operacji - jeżeli spełnia łącznie następujące warunki
 - działa na podstawie ustalonych procedur wewnętrznych z zachowaniem przejrzystości działania, sposobu podejmowania decyzji, uwzględniając zabezpieczenie przed występowaniem konfliktu interesów;
 - powołana została w celu realizacji konkretnej operacji;
 - działa na podstawie planu operacyjnego zawierającego opis operacji, harmonogram realizacji, opis spodziewanych wyników, opis założeń przyjętych w celu osiągnięcia celów grupy operacyjnej na rzecz innowacji oraz priorytetów polityki rozwoju

obszarów wiejskich, a także sposób finansowania realizacji operacji wraz ze źródłami finansowania, w tym wkładu własnego.

4. Przedmiotem operacji, realizowanych przez grupę operacyjną na rzecz innowacji, mogą być **produkty oraz praktyki, procesy i technologie związane z produkcją lub przetwarzaniem produktów wymienionych w Załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej** z zastrzeżeniem, że w przypadku praktyk, procesów i technologii związanych przetwarzaniem tych produktów, operacja kończy się przetworzeniem na produkt wymieniony w Załączniku nr 1.

Operacje mogą również dotyczyć praktyk, produktów, procesów i technologii bezpośrednio związanych z produkcją bądź przetwarzaniem produktów rolnych (np. innowacje w zakresie oszczędności zasobów, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, nawożenia, ochrony roślin, maszyn, urządzeń do produkcji rolnej, przetwórstwa, pasz, innowacje na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu).

5. Okres trwania projektu - do 3 lat , choć może być przedłużony do 7 lat w uzasadnionych przypadkach

Innowacyjność projektu będzie oceniana przez zespół dwóch ekspertów przy Prezesie Agencji Rynku Rolnego.

Poziom pomocy wynosi **100%** kwoty wydatków kwalifikowalnych w przypadku kosztów ogólnych, związanych z kosztami bieżącymi funkcjonowania grupy operacyjnej, studiów wykonalności, przygotowania planu operacyjnego grupy, animacji, promocji rezultatów operacji, przygotowania planu biznesowego operacji.

Poziom pomocy wynosi **90%** kwoty wydatków kwalifikowalnych związanych prowadzeniem prac badawczych, bezpośrednio związanych z wdrożeniem przedmiotu operacji.

Jeżeli operacja obejmuje inwestycje należące swym zakresem do jednego z działań lub poddziałań wymienionych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1305/2013 poziom pomocy stosowany dla tej części operacji określa się zgodnie z wymienionym Rozporządzeniem.

Koszty ogólne są proporcjonalne do zakresu planu operacyjnego oraz wartości operacji i mogą stanowić **maksymalnie 2 000 000 zł** (20% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji).

Wsparcie operacji związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem grup operacyjnych EPI oraz realizacji operacji przez grupę operacyjną EPI udzielane jest w okresie maksymalnie 3 lat. W szczególnie uzasadnionych przypadkach (wynikających z uzasadnionego okresu realizacji operacji) okres wsparcia funkcjonowania grupy operacyjnej EPI może ulec wydłużeniu.

Całkowita maksymalna wartość wsparcia związana z kosztami bezpośrednimi operacji i kosztami badań prowadzonych przez grupę operacyjną EPI wynosi **10 000 000 zł**.

FINANSOWANIE WDROŻENIA WYNIKÓW PRAC BADAWCZO - ROZWOJOWYCH

Prace badawcze będące przedmiotem dofinansowania ze źródeł europejskich mają odnieść skutek w postaci wykorzystania ich wyników w gospodarce. Nie są wspierane badania o czysto naukowym charakterze. Podmioty zainteresowane wykorzystaniem nowych rozwiązań w ramach swojej działalności mogą wdrożyć wyniki badań realizowanych we własnym zakresie, jak i wyniki badań zakupionych. Projekty wdrożeniowe będą finansowane w ramach **Programu Operacyjnego**

Inteligentny Rozwój oraz, biorąc pod uwagę obszar województwa mazowieckiego, w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego**.

PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ

POIR

Działanie 3.2 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R

Poddziałanie 3.2.1 Badania na rynek

termin naboru wniosków:

Poddziałanie 3.2.1 Badania na rynek	ogłoszenie konkursu lipiec 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków sierpień 2015 r. zakończenie naboru wniosków wrzesień 2015 r.	Wsparcie projektów, obejmujących wdrożenie wyników prac B+R przeprowadzonych przez przedsiębiorcę lub nabytych, prowadzących do uruchomienia produkcji nowych produktów lub usług z zachowaniem preferencji dla KIS
--	--	---

Instytucja Wdrażająca: **Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości**

Beneficjenci: przedsiębiorstwa oraz ich konsorcja

Forma wsparcia: dotacja

Postępująca globalizacja wskazuje, że trwały rozwój gospodarczy może zostać zapewniony jedynie poprzez budowanie przewagi konkurencyjnej przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność opartą na innowacyjnych rozwiązaniach. Niewystarczające środki własne oraz trudności w dostępie do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji ograniczają możliwości przedsiębiorstw do prowadzenia działalności w zakresie B+R, a tym samym wdrożenia nowych rozwiązań pozwalających na wzmocnienie ich konkurencyjnej pozycji.

Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R w formie dotacji przyczyni się do zwiększenia wykorzystania tych prac przez MŚP. Udzielenie wsparcia w formie dotacji dla projektów polegających na wdrożeniu wyników prac B+R jest uzasadnione wysokim poziomem ryzyka realizacji tych projektów.

Wsparcie służy wypełnieniu luki finansowej pomiędzy etapem prowadzenia przez MSP prac B+R a wprowadzeniem nowego produktu na rynek lub rozpoczęciem świadczenia nowej usługi. W ramach wsparcia finansowane mogą być wydatki niezbędne do uruchomienia produkcji nowego produktu lub świadczenia nowej usługi. Wsparcie może być w szczególności przeznaczone na wdrożenie wyników prac B+R uzyskanych w wyniku realizacji projektów współfinansowanych ze środków I osi priorytetowej Programu.

Beneficjenci projektów finansowanych w III osi PO IR w ramach celu szczegółowego 4 mogą, oprócz wydatków inwestycyjnych związanych z wdrożeniem wyników prac B+R i jeśli będzie to niezbędne dla zrealizowania celów projektu, ponosić wydatki w zakresie:

- internacjonalizacji wyników wdrożenia B+R, związanych z ich komercjalizacją na rynkach zagranicznych,
- tworzenia lub rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej,

- ochrony własności intelektualnej (w tym poza granicami kraju), z wyłączeniem kosztów postępowań sądowych,
- wzornictwa,
- rozwoju kadr (w ramach cross financingu).

POIR**Działanie 3.2 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R****Poddziałanie 3.2.2 Kredyt na innowacje technologiczne**

termin naboru wniosków:

Poddziałanie 3.2.2 Kredyt na innowacje technologiczne	ogłoszenie konkursu III kwartał 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków IV kwartał 2015 r. zakończenie naboru wniosków IV kwartał 2015 r.	Wsparcie projektów polegających na wdrażaniu innowacji o charakterze technologicznym produkcji nowych produktów lub usług z zachowaniem preferencji dla KIS
---	---	---

Instytucja Wdrażająca: Bank Gospodarstwa Krajowego

Beneficjenci: przedsiębiorstwa oraz ich konsorcja

Forma wsparcia: instrument finansowy

Planowana jest realizacja instrumentu wspierającego MŚP, które zainteresowane są wdrożeniem innowacji o charakterze technologicznym. W procesie udzielania wsparcia wykorzystane zostaną doświadczenia związane z realizacją analogicznych instrumentów w perspektywie finansowej 2007-2013.

POIR**Fundusz Gwarancyjny**

Przewiduje się utworzenie funduszu gwarancyjnego dla projektów innowacyjnych, charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka, realizowanych przez MSP. Fundusz gwarancyjny będzie zapewniał gwarancje dla instytucji finansowych udostępniających kapitał firmom wdrażającym innowacje, które są związane z wynikami działalności B+R.

Gwarancje są **instrumentem zwrotnym** o najwyższym współczynniku dźwigni finansowej rozumianej jako relacja wygenerowanego finansowania do zaangażowanych środków publicznych. Przewiduje się, że gwarancja nie będzie obejmować całości kredytu, a tylko jego część. Przejęcie przez fundusz gwarancyjny części ryzyka ponoszonego przez instytucje finansowe stworzy zachętę do angażowania się kapitału prywatnego w finansowanie innowacyjnych projektów.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego

Oś I Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce**Cel szczegółowy: Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw**

Wdrożenie wyników prac badawczo – rozwojowych będzie elementem projektu badawczego. Projekty badawczo-rozwojowe obejmować będą cały proces powstawania innowacji (od pomysłu do rynku) lub jego wybrane elementy. Wsparcie obejmować będzie fazę badań naukowych, badań przemysłowych oraz prac rozwojowych, kończąc na **tzw. pierwszej produkcji**. Pierwsza produkcja oznacza **pierwsze wdrożenie** przemysłowe odnoszące się do zwiększenia skali obiektów pilotażowych lub do pierwszych w swoim rodzaju urządzeń i obiektów, obejmujących kroki następujące po uruchomieniu linii pilotażowej, w ramach której zawarta jest faza testowania, ale nie produkcja masowa lub działalność handlowa.

Więcej informacji na str. 24.

FINANSOWANIE INFRASTRUKTURY BADAWCZEJ

Zakup infrastruktury badawczej przy udziale Funduszy Europejskich mogą dokonać zarówno przedsiębiorcy, jak i jednostki naukowe. Inwestycja może być zrealizowana jako odrębny projekt, w przypadku jednostek naukowych bądź jako element projektu niezbędny do realizacji badań czy prac rozwojowych. Finansowanie stworzenia zaplecza badawczego przewidziano także w ramach wsparcia utworzenia Centrum badawczo – rozwojowego.

Zgodnie z art. 26 ust 6 Rozporządzenia Komisji 651/2014 intensywność pomocy w zakresie tworzenia infrastruktury badawczej nie przekracza **50% kosztów kwalifikowalnych**.

PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ

POIR

Priorytet 2. Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I

Działanie 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw

termin naboru wniosków:

Działanie 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw	ogłoszenie konkursu lipiec 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków wrzesień 2015 zakończenie naboru wniosków październik 2015 r.	W ramach działania przewidziane jest wsparcie tworzenia lub rozwoju centrów badawczo-rozwojowych przedsiębiorców.
--	---	---

Instytucja Pośrednicząca: **Ministerstwo Gospodarki**

Beneficjenci: przedsiębiorstwa

Forma wsparcia: dotacja

Wsparcie obejmuje tworzenie i **rozwój infrastruktury B+R przedsiębiorstw** poprzez inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inną niezbędną infrastrukturę, która służy tworzeniu innowacyjnych

produktów i usług. Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania działów B+R i laboratoriów w przedsiębiorstwach oraz **tworzenia centrów badawczo-rozwojowych**.

Podstawą oceny projektu jest agenda badawcza, którą przedsiębiorstwo będzie realizować z wykorzystaniem infrastruktury badawczej wybudowanej lub zmodyfikowanej w ramach projektu. Czynniki decydującymi o przyznaniu wsparcia będą m.in.: plan wykorzystania wytworzonej infrastruktury, poziom nakładów na działalność B+R, wielkość zatrudnienia pracowników zaangażowanych w działalność B+R. Realizacja agendy badawczej przez przedsiębiorstwo będzie monitorowana w trakcie realizacji projektu oraz oceniana po jego zakończeniu. Niezrealizowanie agendy badawczej przez przedsiębiorstwo skutkuje obowiązkiem proporcjonalnego zwrotu dofinansowania.

Inwestycje infrastrukturalne mogą być uzupełnione o działania związane z rozwojem umiejętności pracowników obsługujących nową aparaturę badawczą (w ramach cross financingu).

POIR

Priorytet 4. Badania naukowe i prace rozwojowe

Działanie 4.1 Badania naukowe i prace rozwojowe

Działanie 4.2 Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki

termin naboru wniosków:

Działanie 4.2 Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki	ogłoszenie konkursu II kwartał 2015 r. rozpoczęcie naboru wniosków I kwartał 2016 r. zakończenie naboru wniosków II kwartał 2016 r.	Wybrane projekty dużej, strategicznej infrastruktury badawczej o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym, znajdujące się na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej (PMDIB).
---	--	---

Instytucja Wdrażająca: **Ośrodek Przetwarzania Informacji**

Beneficjenci: jednostki naukowe

Forma wsparcia: dotacja

Wsparcie jest kierowane do wybranych projektów **dużej, strategicznej infrastruktury badawczo-rozwojowej, o charakterze ogólnokrajowym i międzynarodowym**, znajdujących się na **Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej**. Celem realizowanych projektów jest stworzenie skutecznego dostępu do tej infrastruktury dla przedsiębiorstw i innych zainteresowanych podmiotów. Podstawą do udzielenia wsparcia na rozwój infrastruktury jest zgodność projektu z kryteriami wskazanymi w Umowie Partnerstwa, w tym m.in.:

- udokumentowany potencjał naukowy, współpraca w ramach konsorcjów naukowych lub naukowo-przemysłowych (premiowana na etapie oceny projektu), przedstawienie programu budowy i długoterminowego planu prac B+R, które będą realizowane w objętych inwestycjami obiektach;
- wkład projektu w konsolidację krajowego potencjału naukowego (zapewnienie możliwości prowadzenia prac B+R dla co najmniej kilku jednostek naukowych lub przedsiębiorstw);
- wpisywanie się tematów prac B+R realizowanych w finansowanej infrastrukturze w obszary inteligentnej specjalizacji;

- sposób finansowania wspartej infrastruktury (preferowane będą projekty zakładające udzielanie pomocy publicznej oraz projekty z wysokim udziałem wkładu prywatnego);
- umożliwienie dostępu do infrastruktury podmiotom spoza jednostki otrzymującej dofinansowanie, w szczególności przedsiębiorstwom.

Realizowane projekty nie mogą powielać istniejących zasobów oraz powinny uzupełniać wcześniej wytworzoną infrastrukturę badawczo-rozwojową.

Aspekt ten będzie weryfikowany na etapie oceny każdego projektu.

Instrument kładzie nacisk na zwiększenie udziału przychodów od przedsiębiorstw w całości przychodów operatora infrastruktury. Warunkiem uzyskania wsparcia jest przedstawienie koncepcji umożliwienia **korzystania z infrastruktury przez przedsiębiorstwa** i inne podmioty w oparciu o wstępne regulaminy dostępu oraz wyliczenia rachunku kosztów i pokrywania ich przez usługobiorców, a także podjęcie działań informujących podmioty gospodarcze i społeczeństwo o dostępności infrastruktury i jej funkcjach.

Infrastruktura wsparta w latach 2014-2020 powinna w jak największym zakresie służyć wzmocnieniu współpracy nauki z biznesem, w związku z powyższym przewiduje się, że przedsięwzięcia infrastrukturalne powinny być w jak największym stopniu finansowane z wykorzystaniem schematów pomocy publicznej. Dopuszczalne będzie również dzielenie projektów na część wykorzystywaną gospodarczo (zgodnie ze schematem pomocy publicznej) i niegospodarczą (finansowanie ze środków publicznych). Preferowane będą projekty realizowane w schemacie pomocy publicznej.

Ponadto, przewiduje się, że wnioskodawcy będą zobowiązani do zapewnienia wkładu pochodzącego ze środków przedsiębiorstwa (partnera wnioskodawcy w realizacji projektu) niezależnie od wnoszenia wkładu własnego, także w sytuacji, gdy współfinansowanie ze środków unijnych będzie realizowane poza schematami pomocy publicznej. Instrument przewiduje premiowanie projektów, w których wkład przedsiębiorstwa w koszty budowy infrastruktury jest najwyższy.

Realizacja projektów infrastrukturalnych będzie wiązać się z regularnym raportowaniem postępów w poszczególnych projektach oraz weryfikowaniem wskaźnika udziału przychodów od przedsiębiorstw w całości przychodów operatora infrastruktury. Niezrealizowanie deklarowanych wartości ww. wskaźnika skutkuje obowiązkiem proporcjonalnego zwrotu dofinansowania.

Inwestycje infrastrukturalne mogą być uzupełnione o działania związane z rozwojem umiejętności pracowników obsługujących nową aparaturę badawczą (w ramach cross-financingu)..

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego

Oś I Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce

Cel szczegółowy: *Zwiększone urynkowanie działalności badawczo - rozwojowej (PI1a)*

Instytucja Wdrażająca: **Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych**

Beneficjenci: jednostki naukowe i ich konsorcja

Forma wsparcia: dotacja

W ramach PI 1a wsparcie będzie kierowane na **rozbudowę lub modernizację infrastruktury B+R jednostek naukowych**. Przy czym, zgodnie z charakterystyką działalności tych podmiotów, dotyczyć ono będzie zaplecza infrastrukturalnego ukierunkowanego na prowadzenie prac badawczych, które będą miały zastosowanie w obszarach **inteligentnych specjalizacji regionu** oraz odpowiadać będą

konkretnym zidentyfikowanym potrzebom przedsiębiorstw regionu współpracujących z jednostkami naukowymi.

Jednocześnie zastosowane zostaną mechanizmy zapewniające, jak najlepsze wykorzystanie zdolności i motywacji podmiotów gospodarczych do poszukiwania i stosowania w praktyce gospodarczej wyników prac badawczo-rozwojowych, nowych technologii i wynalazków. Mechanizmy te umożliwią powiązanie sfery nauki ze sferą biznesu, w tym dostępności do infrastruktury B+R i wyników badań naukowych w celu wykorzystania ich w gospodarce oraz umożliwią jak najszerze zaangażowanie finansowe przedsiębiorstw w realizację inwestycji podejmowanych przez jednostki naukowe. W szczególności mechanizmy związane będą z:

- odwołaniem się do oceny biznes planu (studium wykonalności) na podstawie kierunkowych zasad wyboru operacji;
- wskaźnikami rezultatu na poziomie projektu w umowie o dofinansowanie w oparciu o dane z biznes planu (studium wykonalności) przedstawiające zwiększone przychody z sektora przedsiębiorstw
- weryfikacją osiągnięcia wskaźnika rezultatu na poziomie projektu i finansowymi konsekwencjami w przypadku braku ich realizacji;
- regularnymi sprawozdaniami oraz sprawozdaniem końcowym.

Preferowane będą:

- projekty ujęte w Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej
- przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury B+R charakteryzujące się możliwie wysokim stopniem współfinansowania ze źródeł prywatnych na etapie realizacji (w pierwszej kolejności) lub utrzymania inwestycji
- projekty realizowane w partnerstwie, pozwalające na wykorzystanie przez ośrodki subregionalne potencjału Warszawy;
- projekty promujące niskoemisyjność, oszczędność energii i efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych.

Planowane jest również wsparcie dla tworzenia i rozwoju **zaplecza badawczo-rozwojowego przedsiębiorstw**, służącego ich innowacyjnej działalności, poprzez inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inną niezbędną infrastrukturę, która służy tworzeniu innowacyjnych produktów i usług. Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania działów B+R i laboratoriów w przedsiębiorstwach lub tworzenia przez firmy centrów badawczo-rozwojowych. Wsparcie infrastruktury będzie możliwe jedynie pod warunkiem przedstawienia przez przedsiębiorstwo planów dotyczących prac B+R.

Więcej: str. 24.

INTELIGENTNE SPECJALIZACJE

INTELIGENTNE SPECJALIZACJE - dziedzina życia gospodarki lub nauki stanowiąca nową, rozwojową specjalizację gospodarczą, która opiera się na wykorzystaniu unikalnych zasobów naturalnych regionów, połączeniu różnych branż, zastosowaniu innowacyjnych rozwiązań technologicznych. Inteligentne specjalizacje mają na celu doprowadzić do powstania nowych rynków aktywności gospodarczej, modernizacji oraz podniesieniu konkurencyjności państw i regionów. Każde państwo dokonuje analizy swoich potencjałów i możliwości rozwojowych, a następnie wybiera te dziedziny, które świadczą o jego największej konkurencyjności i stanowią największą szansę na osiągnięcie sukcesu, zwiększenie przewagi nad innymi regionami, czyli na wyspecjalizowanie się w konkretnych

branżach. Ponieważ specjalizacje te dotyczą najczęściej obszarów badawczych i innowacyjnych, nazywane są inteligentnymi specjalizacjami. Krajowe Inteligentne Specjalizacje są określane w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw a Regionalne Inteligentne Specjalizacje - w Regionalnych Strategiach Innowacji.

Krajowe inteligentne specjalizacje zostały określone w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw opracowanym przez Ministerstwo Gospodarki, a przyjętym przez Radę Ministrów 8 kwietnia 2014 roku. Dokument przedstawia proces analityczny wyłaniania inteligentnych specjalizacji na poziomie krajowym (obszary B+R+I) oraz zarys procesu ich monitorowania i aktualizacji. Określa priorytety gospodarcze w obszarze B+R+I, których rozwój zapewni tworzenie innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych, zwiększenie wartości dodanej gospodarki i podniesienie jej konkurencyjności na rynkach zagranicznych.

Krajowa inteligentna specjalizacja jest dokumentem otwartym, który będzie podlegał ciągłej weryfikacji i aktualizacji w oparciu o system monitorowania oraz zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze.

19 krajowych inteligentnych specjalizacji określono w ramach następujących działów: zdrowe społeczeństwo, biogospodarka rolno-spożywcza i środowiskowa, zrównoważona energetyka, surowce naturalne i gospodarka odpadami oraz innowacyjne technologie i procesy przemysłowe. Należą do nich:

- a) Zdrowe społeczeństwo
 1. Technologie inżynierii medycznej, w tym biotechnologie medyczne
 2. Diagnostyka i terapia chorób cywilizacyjnych oraz w medycynie spersonalizowanej
 3. Wytwarzanie produktów leczniczych
- b) Biogospodarka rolno-spożywcza, leśno-drzewna i środowiskowa
 4. Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno-spożywczego i leśno-drzewnego
 5. Zdrowa żywność (o wysokiej jakości i ekologiczności produkcji)
 6. Biotechnologiczne procesy i produkty chemii specjalistycznej oraz inżynierii środowiska
- c) Zrównoważona energetyka
 7. Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii
 8. Inteligentne i energooszczędne budownictwo
 9. Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku
- d) Surowce naturalne i gospodarka odpadami
 10. Nowoczesne technologie pozyskiwania, przetwórstwa i wykorzystania surowców naturalnych oraz wytwarzanie ich substytutów
 11. Minimalizacja wytwarzania odpadów, w tym niezdatnych do przetworzenia oraz wykorzystanie materiałowe i energetyczne odpadów (recykling i inne metody odzysku)
 12. Innowacyjne technologie przetwarzania i odzyskiwania wody oraz zmniejszające jej zużycie
- e) Innowacyjne technologie i procesy przemysłowe (w ujęciu horyzontalnym)
 13. Wielofunkcyjne materiały i kompozyty o zaawansowanych właściwościach, w tym nanoprocessy i nanoproducty
 14. Sensory (w tym biosensory) i inteligentne sieci sensorowe
 15. Inteligentne sieci i technologie geoinformacyjne
 16. Elektronika oparta na polimerach przewodzących
 17. Automatyzacja i robotyka procesów technologicznych
 18. Optoelektroniczne systemy i materiały
 19. Inteligentne technologie kreatywne

Poza specjalizacjami krajowymi, każde województwo określa także swoje regionalne inteligentne specjalizacje. Opracowywane są specjalne dokumenty, tzw. regionalne strategie innowacji, których integralną część stanowi także wykaz regionalnych inteligentnych specjalizacji.

Na Mazowszu, na podstawie diagnozy potencjału naukowego, gospodarczego oraz społecznego, a także uwzględniając uwarunkowania zewnętrzne, zaproponowano następujące obszary posiadające największe możliwości rozwojowe:

Obszary gospodarcze (o profilu przemysłowym):

- sektor chemiczny,
- sektor medyczny,
- sektor rolno-spożywczy,
- sektor energetyczny,
- sektor IT

Technologie wiodące:

- biotechnologia,
- technologie informacyjno-komunikacyjne,
- nanotechnologie,
- fotonika,
- elektronika

Procesy usługowe:

- usługi B2B,
- usługi B+R

Regionalne Inteligentne Specjalizacje dla Mazowsza obejmują zatem:

- bezpieczna żywność
- inteligentne systemy zarządzania
- nowoczesne usługi dla biznesu
- wysoka jakość życia

ŹRÓDŁA WIEDZY O FUNDUSZACH EUROPEJSKICH

I. PORTAL FUNDUSZY EUROPEJSKICH

19 stycznia 2015 roku ruszył nowy portal Funduszy Europejskich www.funduszeuropejskie.gov.pl, wraz z portalami poszczególnych programów operacyjnych:

- www.poir.gov.pl
- www.pois.gov.pl
- www.power.gov.pl
- www.popc.gov.pl
- www.popw.gov.pl
- www.popt.gov.pl
- www.ewt.gov.pl
- www.regionale.gov.pl

Portal Funduszy Europejskich stanowi kompendium wiedzy o środkach unijnych. Są tu publikowane:

- dokumenty programowe

- wytyczne
- harmonogramy naboru wniosków
- ogłoszenia o naborach wniosków
- wzory dokumentów aplikacyjnych
- zaproszenia do udziału w szkoleniach i konferencjach o tematyce funduszowej

Na portalu można zapoznać się z mechanizmami działania Funduszy Europejskich, zasadami aplikowania o środki unijne oraz obowiązkami beneficjentów w czasie realizacji projektu. Na stronie dostępny jest także słownik pojęć „funduszowych”.

Śledząc zakładkę *Wiadomości*, czytelnicy portalu mogą na bieżąco zapoznać się z wydarzeniami dotyczącymi Funduszy Europejskich lub konkretnego programu operacyjnego.

Portal daje możliwość analizy raportów, podsumowań, zestawień wyników badań dotyczących wdrażania Funduszy Europejskich.

Ze strony www.funduszeuropejskie.gov.pl możliwe jest przejście do bazy dotychczas zrealizowanych projektów oraz strony internetowej www.mapadotacji.gov.pl. To zestawienie przedsięwzięć, które zostały zrealizowane z udziałem środków europejskich, wraz z ich krótkim opisem. Projekty tam zawarte można filtrować, w szczególności biorąc pod uwagę miejsce realizacji projektu czy jego przedmiot, np. przedsięwzięcie związane z transportem lub projekt edukacyjny.

W ciągu następnych miesięcy zostanie uruchomione narzędzie mające pomóc w wyszukiwaniu odpowiedniego źródła dofinansowania projektu, czyli wyszukiwarka dotacji.

Nadal istnieje portal Funduszy Europejskich na lata 2007 – 2013 oraz powiązane z nim portale programów operacyjnych 2007 – 2013. O ubiegłej perspektywie można przeczytać, wchodząc na stronę www.funduszeuropejskie.2007-2013.gov.pl.

Szczegółowe informacje, takie jak dokumentacja konkursowa, interpretacji Instytucji Zarządzających znajdują się dodatkowo na **portalach internetowych prowadzonych przez Instytucje Pośredniczące i Wdrażające**, przykładowo na stronie Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych czy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

II. PUNKTY INFORMACYJNE FUNDUSZY EUROPEJSKICH

W każdym z szesnastu województw działają Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich. Są one koordynowane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

W miastach wojewódzkich zlokalizowane są Główne Punkty Informacyjne, natomiast w mniejszych miejscowościach działają Lokalne Punkty Informacyjne. Strukturę tę dopełnia Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich zlokalizowany w Warszawie. Obecnie działają 74 punkty w całej Polsce.

Niezależnie od wielkości miejscowości, w której działa punkt, jakość i zakres informacji w nim udzielanej są jednakowe.

Odwiedzając punkt informacyjny, można szukać pomocy w zdiagnozowaniu pomysłu i dopasowaniu odpowiedniego źródła dofinansowania do zamierzonego przedsięwzięcia. W ciągu 6 miesięcy po przyjęciu szczegółowych opisów programów świadczona będzie także pomoc na etapie przygotowania i realizacji projektów. Usługa na etapie przygotowywania projektu polegać będzie na omówieniu wymagań stawianych beneficjentowi i projektowi w danym działaniu czy konkursie oraz wskazanie

terminów i procedur występowania po środki. Zakres usługi na etapie realizacji projektu obejmuje informowanie o etapach, procedurach, wymaganych dokumentach, terminach związanych z procesem realizacji i rozliczania projektu, informowanie o wymogach przy opisywaniu dokumentów finansowo-księgowych oraz objaśnienie instrukcji przygotowania wniosku o płatność.

Punkty Informacyjne nieodpłatnie udostępniają publikacje dotyczące Funduszy Europejskich wydawane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Urzędy Marszałkowskie lub inne instytucje publiczne zaangażowane we wdrażanie Funduszy Europejskich

Specjaliści pracujący w punktach informacyjnych prowadzą szkolenia, wykłady i konferencje o tematyce związanej z Funduszami Europejskimi.

Usługi świadczone przez Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich są bezpłatne oraz dostępne dla każdego zainteresowanego.

Pytania do Punktów Informacyjnych można kierować telefonicznie, pocztą elektroniczną i tradycyjną lub w formie konsultacji indywidualnej podczas osobistej wizyty w punkcie.

Lista punktów dostępna jest na stronie www.funduszeuropejskie.gov.pl/punkty.